

Số: 32/2015/TT-BGTVT

Hà Nội, ngày 30 tháng 12 năm 2015

THÔNG TƯ

Ban hành Quy chuẩn kỹ thuật quốc gia về động cơ sử dụng cho xe mô tô, xe gắn máy điện và Quy chuẩn kỹ thuật quốc gia về ắc quy sử dụng cho xe mô tô, xe gắn máy điện

Căn cứ Luật Tiêu chuẩn và Quy chuẩn kỹ thuật ngày 29 tháng 6 năm 2006;

Căn cứ Nghị định số 127/2007/NĐ-CP ngày 01 tháng 8 năm 2007 của Chính phủ quy định chi tiết thi hành một số điều của Luật Tiêu chuẩn và Quy chuẩn kỹ thuật;

Căn cứ Nghị định số 107/2012/NĐ-CP ngày 20 tháng 12 năm 2012 của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Bộ Giao thông vận tải;

Theo đề nghị của Vụ trưởng Vụ Khoa học - Công nghệ và Cục trưởng Cục Đăng kiểm Việt Nam,

Bộ trưởng Bộ Giao thông vận tải ban hành Thông tư ban hành Quy chuẩn kỹ thuật quốc gia về động cơ sử dụng cho xe mô tô, xe gắn máy điện và Quy chuẩn kỹ thuật quốc gia về ắc quy sử dụng cho xe mô tô, xe gắn máy điện.

Điều 1. Ban hành kèm theo Thông tư này

1. Quy chuẩn kỹ thuật quốc gia về động cơ sử dụng cho xe mô tô, xe gắn máy điện.

Mã số: QCVN 90:2015/BGTVT.

2. Quy chuẩn kỹ thuật quốc gia về ắc quy sử dụng cho xe mô tô, xe gắn máy điện.

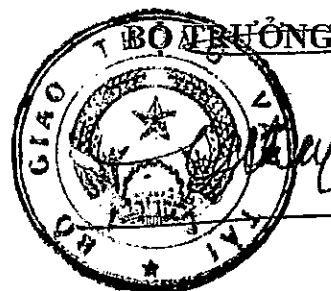
Mã số: QCVN 91:2015/BGTVT.

Điều 2. Thông tư này có hiệu lực thi hành kể từ ngày 01 tháng 7 năm 2016.

Điều 3. Chánh Văn phòng Bộ, Chánh Thanh tra Bộ, các Vụ trưởng, Cục trưởng Cục Đăng kiểm Việt Nam, Thủ trưởng các cơ quan, đơn vị thuộc Bộ Giao thông vận tải, các tổ chức và cá nhân có liên quan chịu trách nhiệm thi hành Thông tư này. /.

Nơi nhận:

- Như Điều 3;
- Các Bộ, cơ quan ngang Bộ, cơ quan thuộc Chính phủ;
- UBND các tỉnh, thành phố trực thuộc TW;
- Bộ Khoa học và Công nghệ;
- Tổng cục TCĐLCL-Bộ KHCN (để đăng ký);
- Cục Kiểm tra văn bản (Bộ Tư pháp);
- Công báo; Cổng Thông tin điện tử Chính phủ;
- Cổng Thông tin điện tử Bộ Giao thông vận tải;
- Báo GT, Tạp chí GTVT;
- Lưu: VT, KHCN.

Đinh La Thăng

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

QCVN 90:2015/BGTVT

**QUY CHUẨN KỸ THUẬT QUỐC GIA
VỀ ĐỘNG CƠ SỬ DỤNG CHO XE MÔ TÔ, XE GẮN MÁY ĐIỆN**

*National technical regulation
on motor used for electric motorcycles, mopeds*

HÀ NỘI - 2015

Lời nói đầu

QCVN 90:2015/BGTVT do Cục Đăng kiểm Việt Nam biên soạn, Bộ Khoa học và Công nghệ thẩm định, Bộ trưởng Bộ Giao thông vận tải ban hành theo Thông tư số 82./2015/TT-BGTVT ngày 30 tháng 12 năm 2015.

QUY CHUẨN KỸ THUẬT QUỐC GIA
VỀ ĐỘNG CƠ SỬ DỤNG CHO XE MÔ TÔ, XE GẮN MÁY ĐIỆN
National technical regulation
on motor used for electric motorcycles, mopeds

1. QUY ĐỊNH CHUNG

1.1 Phạm vi điều chỉnh

Quy chuẩn này quy định về yêu cầu kỹ thuật và phương pháp thử đối với động cơ sử dụng cho xe mô tô và xe gắn máy điện (sau đây gọi tắt là động cơ điện).

1.2 Đối tượng áp dụng

Quy chuẩn này áp dụng đối với:

- 1.2.1 Các cơ sở sản xuất, lắp ráp, nhập khẩu động cơ;
- 1.2.2 Các cơ sở sản xuất, lắp ráp xe mô tô, xe gắn máy điện;
- 1.2.3 Các cơ quan, tổ chức liên quan đến quản lý, thử nghiệm, kiểm tra chứng nhận chất lượng an toàn kỹ thuật.

2. QUY ĐỊNH KỸ THUẬT

2.1 Yêu cầu kỹ thuật

2.1.1 Yêu cầu chung

2.1.1.1 Kết cấu và thông số kỹ thuật của động cơ điện phải phù hợp với đăng ký của nhà sản xuất và Quy chuẩn này.

2.1.1.2 Bề mặt động cơ điện không được gỉ, không có vết rạn nứt, lớp sơn không được bong tróc.

2.1.1.3 Trên động cơ điện phải ghi điện áp danh định và công suất danh định tại các vị trí có thể nhìn thấy được sau khi động cơ điện đã được lắp hoàn chỉnh.

2.1.2 Điện áp danh định của động cơ điện phải là bội số nguyên của 12 V.

2.1.3 Công suất động cơ điện

Khi thử theo 2.2.3, công suất lớn nhất phải phù hợp với đăng ký. Sai số cho phép $\pm 5\%$ so với giá trị đăng ký.

2.1.4 Hiệu suất của động cơ điện

Khi thử theo 2.2.3, trong điều kiện làm việc với mô men xoắn bằng 50% và 160% giá trị mô men xoắn danh định thì hiệu suất của động cơ điện lần lượt không được nhỏ hơn 75% và 70%.

2.1.5 Khả năng chịu quá tải

Sau khi thử theo 2.2.4, động cơ điện không được có biến dạng cơ học có thể nhìn thấy được và phải hoạt động bình thường.

2.1.6 Khả năng vận hành vượt tốc

Khi thử theo 2.2.5, động cơ điện không được có biến dạng cơ học có thể nhìn thấy được và phát ra âm thanh khác lạ.

2.1.7 Cách điện

2.1.7.1 Sau khi thử theo 2.2.6.1, động cơ điện phải hoạt động bình thường.

2.1.7.2 Điện trở cách điện giữa cuộn dây và vỏ của động cơ điện

Khi thử theo 2.2.6.2, điện trở cách điện giữa cuộn dây và vỏ động cơ điện không được nhỏ hơn 100 MΩ.

2.1.8 Độ tăng nhiệt

Khi thử theo 2.2.7, độ tăng nhiệt của cuộn dây (Δt) không được lớn hơn 65 °C và của vỏ động cơ điện không được lớn hơn 60 °C.

2.1.9 Khả năng bảo vệ của vỏ động cơ điện

Khi thử theo 2.2.8, động cơ điện phải được bảo vệ chống lại tác động của tia nước và sự xâm nhập của các vật rắn từ bên ngoài có đường kính lớn hơn 1 mm.

2.1.10 Độ dư hướng trục

Khi thử theo 2.2.9, khe hở hướng trục của trục động cơ điện không được lớn hơn 0,3 mm.

2.1.11 Độ đảo hướng kính

Khi thử theo 2.2.10, độ đảo hướng kính của trục động cơ điện không được lớn hơn giá trị quy định trong Bảng 1.

Bảng 1. Độ đảo hướng kính

Đường kính trục d	Kích thước tính bằng milimét	
	$d \leq 10$	$d > 10$
Độ đảo hướng kính	0,030	0,035

2.2 Phương pháp thử

2.2.1 Yêu cầu về độ chính xác của thiết bị thử và điều kiện thử nghiệm

Nhiệt kế: là loại có vạch chia của thang đo hoặc bước nhảy của số không lớn hơn 1 °C và độ chính xác đến 0,5 °C.

Thiết bị đo mô men xoắn: sai số không lớn hơn 1 % giá trị mô men xoắn được đo.

Thiết bị đo tốc độ quay: sai số không lớn hơn 1 % giá trị tốc độ quay được đo.

Dụng cụ đo điện: Vôn kế một chiều, Ampe kế một chiều và Ôm kế phải có độ chính xác cấp 1.

Đồng hồ chỉ thị có độ chính xác cấp 1.

Nhiệt độ môi trường thử: $\leq 35\text{ }^{\circ}\text{C}$.

2.2.2 Thử các yêu cầu chung

Việc kiểm tra thử nghiệm được tiến hành bằng quan sát.

2.2.3 Thử công suất và hiệu suất của động cơ điện

Động cơ điện được lắp cố định trên thiết bị đo mô men xoắn. Đồng hồ phân tích công suất nối giữa bộ điều khiển và động cơ điện. Vận hành động cơ điện ở điện áp danh định, tăng dần mô men xoắn tới giá trị mô men xoắn danh định M. Sử dụng thiết bị để đo số vòng quay n và công suất đầu vào của động cơ điện P_1 .

Sử dụng công thức (1) để tính công suất đầu ra.

Công thức tính công suất đầu ra:

$$P = \frac{2.\pi.n.M}{60} \quad (1)$$

Trong đó:

P : Công suất đầu ra (W);

M : Mô men xoắn danh định (Nm);

n : Số vòng quay (r/min).

Lần lượt điều chỉnh cho giá trị mô men xoắn bằng 50% và 160% giá trị mô men xoắn danh định, sử dụng công thức (2) để tính hiệu suất của động cơ điện.

Công thức tính hiệu suất:

$$\eta = \frac{P}{P_1} \times 100 \quad (2)$$

Trong đó:

P : Công suất đầu ra (W);

η : Hiệu suất của động cơ điện (%);

P_1 : Công suất đầu vào (W).

2.2.4 Thử khả năng chịu quá tải

Lắp động cơ điện cố định trên thiết bị đo mô men xoắn, vận hành ở điện áp danh định, sau khi vận hành ổn định tăng dần mô men xoắn bằng 2,5 lần mô men xoắn danh định, thời gian thử là 1 phút.

2.2.5 Thử khả năng vận hành vượt tốc

Cho động cơ điện vận hành không tải tại điện áp bằng 1,2 lần điện áp danh định trong thời gian 2 phút.

2.2.6 Thử cách điện

2.2.6.1 Cách điện giữa các cuộn dây:

Động cơ điện được vận hành ở điện áp danh định cho đến khi hoạt động ổn định, tăng từ từ điện áp thử bằng 1,3 lần điện áp danh định, giữ điện áp này trong thời gian 3 phút.

2.2.6.2 Thử điện trở cách điện giữa cuộn dây và vỏ của động cơ điện

Phép thử được thực hiện bằng Mê-gôm-mét có điện áp 250 V đối với động cơ điện có điện áp danh định không lớn hơn 36 V và 500 V đối với động cơ điện có điện áp danh định lớn hơn 36 V.

2.2.7 Thử độ tăng nhiệt

Lắp động cơ điện lên giá thử, đo điện trở của cuộn dây và nhiệt độ trong phòng thử (nhiệt độ cuộn dây). Vận hành động cơ điện ở điện áp danh định trong một khoảng thời gian cho đến khi đạt trạng thái cân bằng nhiệt. Tắt nguồn điện, tiến hành đo điện trở của cuộn dây và nhiệt độ trong phòng thử.

Đo độ tăng nhiệt độ cuộn dây theo phương pháp điện trở và độ tăng nhiệt độ này được tính theo công thức:

$$\Delta t = \frac{R_2 - R_1}{R_1} (k - t_1) - (t_2 - t_1)$$

Trong đó:

Δt : độ tăng nhiệt độ của cuộn dây ($^{\circ}\text{C}$);

R_1 : điện trở của cuộn dây khi bắt đầu thử nghiệm (Ω);

R_2 : điện trở của cuộn dây khi kết thúc thử nghiệm (Ω);

t_1 : nhiệt độ phòng (cuộn dây) lúc bắt đầu thử nghiệm ($^{\circ}\text{C}$);

t_2 : nhiệt độ phòng khi kết thúc thử nghiệm ($^{\circ}\text{C}$);

k : nghịch đảo của hệ số nhiệt độ của điện trở ở 0°C của vật liệu bán dẫn, $k = 235$ đối với cuộn dây bằng đồng và $k = 225$ đối với cuộn dây bằng nhôm.

Đo nhiệt độ vỏ động cơ điện bằng nhiệt kế.

Nhiệt độ vỏ động cơ điện được đo bằng nhiệt kế đặt tại các điểm mà tại đó có nhiệt độ cao nhất. Độ tăng nhiệt độ của vỏ động cơ bằng hiệu số nhiệt độ của vỏ động cơ ở hai trạng thái khi vận hành đạt cân bằng nhiệt và khi không vận hành.

2.2.8 Thử khả năng bảo vệ của vỏ động cơ điện

a) Bảo vệ đối với vật rắn thâm nhập:

Thử nghiệm được thực hiện với một sợi dây bằng thép, thẳng, có đường kính là $1_{0,00}^{+0,05}$ mm, có độ cứng đủ lớn để sao cho trong quá trình thử sợi dây thép không được bị cong, gãy. Đầu của sợi dây không được có bavia, mặt đầu của dây phẳng và vuông góc đường tâm của dây. Đặt một lực là $1 \text{ N} \pm 0,1 \text{ N}$ vào đầu của sợi dây, yêu cầu được coi là thoả mãn nếu sợi dây này không tiến được vào bên trong động cơ điện.

b) Bảo vệ chống tia nước:

Thử nghiệm được thực hiện trên thiết bị thử có hình dạng và kích thước như được mô tả trên Hình 1. Trường hợp thiết bị thử không thể thỏa mãn được yêu cầu trên thì sử dụng thiết bị phun cầm tay như mô tả trên hình 2. Động cơ điện được vận hành ở điện áp danh định. Sau khi thử nghiệm, không có nước tích tụ bên trong động cơ điện, động cơ điện hoạt động bình thường.

Các điều kiện khi sử dụng thiết bị thử trên Hình 1

Lưu lượng tổng phải được điều chỉnh đến giá trị trung bình từ 0,067 l/phút đến 0,074 l/phút ở mỗi lỗ nhân với số lỗ.

Ống có các lỗ phun được phân bố trên một cung 60° về cả hai phía của điểm giữa và phải cố định ở vị trí thẳng đứng. Động cơ điện thử nghiệm được lắp trên bàn xoay có trục thẳng đứng và ở vị trí xấp xỉ điểm giữa của bán nguyệt.

Thời gian thử nghiệm không nhỏ hơn 10 phút.

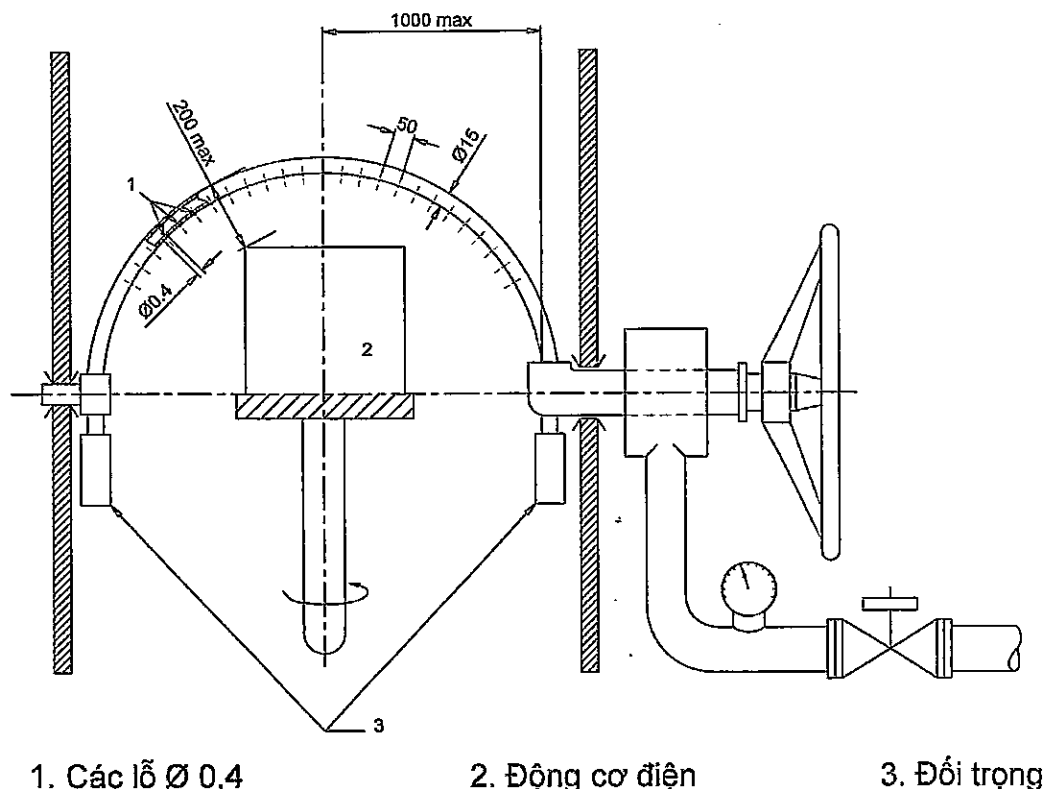
Các điều kiện khi sử dụng thiết bị thử trên Hình 2

Trong thử nghiệm này, tấm che dịch chuyển được phải được đặt vào.

Áp suất nước được điều chỉnh từ 80 kPa đến 100 kPa để tạo ra lưu lượng phun 10 l/phút $\pm$ 0,5 l/phút.

Thời gian thử nghiệm là 1 phút trên 1 m² diện tích bề mặt tính toán của động cơ điện. Tổng thời gian thử không nhỏ hơn 5 phút.

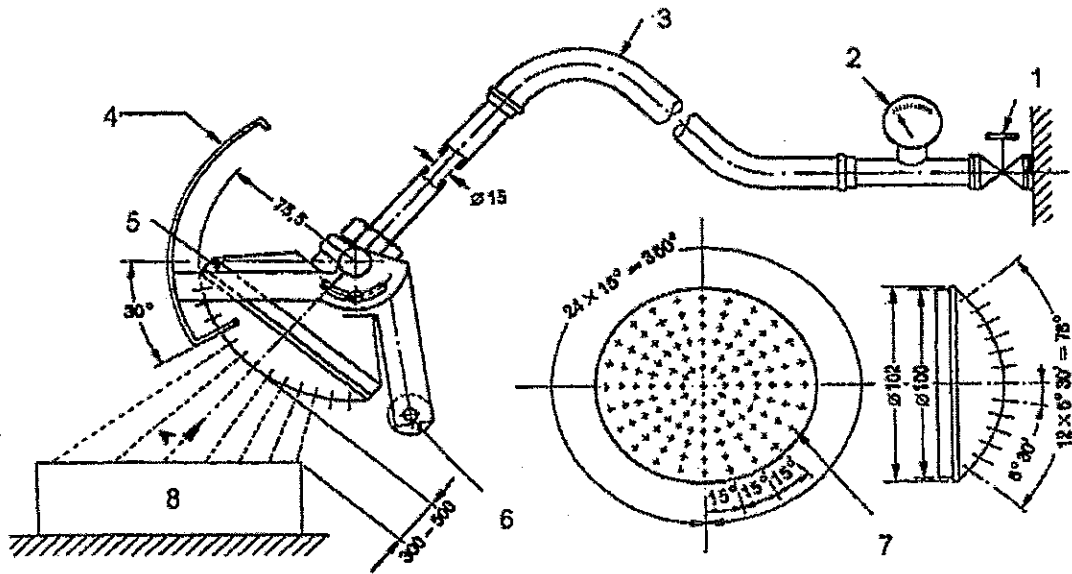
Kích thước tính bằng mm

Hình 1. Thiết bị thử nghiệm về bảo vệ chống tia nước

Kích thước tính bằng milimét

Nhìn theo chiều mũi tên A (không vẽ tấm chắn)

1. Van nước	6. Đồi trọng
2. Áp kế	7. Vòi phun - bằng đồng có 12 lỗ $\varnothing 0,5$ 1 lỗ ở tâm.
3. Ống mềm	2 đường tròn bên trong có 12 lỗ cách nhau 30°
4. Tấm che bằng nhôm dịch chuyển được	4 đường tròn bên ngoài có 24 lỗ cách nhau 15°
5. Vòi phun	8. Động cơ điện

Hình 2. Thiết bị cầm tay để thử nghiệm về bảo vệ chống tia nước

2.2.9 Độ dư hướng trục

Lắp đặt động cơ điện ở vị trí thẳng bằng và cố định trên giá thử, đầu đo của đồng hồ chỉ thị được đặt ở một đầu trục. Tác dụng một lực 100 N vào đầu trục còn lại theo hướng dọc trục, quan sát chỉ số trên đồng hồ chỉ thị, sau đó thực hiện theo chiều ngược lại. Giá trị lớn nhất trong hai lần đo là khe hở hướng trục.

2.2.10 Độ đảo hướng kính

Cố định vỏ động cơ điện, quay trục với tốc độ chậm, sử dụng đồng hồ chỉ thị đo tại ba vị trí trên trục theo hướng kính trong một mặt phẳng vuông góc với đường trục. Giá trị lớn nhất của sai lệch trị số đo tại ba vị trí là độ đảo hướng kính.

3. QUY ĐỊNH QUẢN LÝ

3.1 Phương thức kiểm tra, thử nghiệm

Động cơ điện được sản xuất, lắp ráp và nhập khẩu phải được kiểm tra, thử nghiệm theo Thông tư số 44/2012/TT-BGTVT ngày 23/10/2012 của Bộ trưởng Bộ Giao thông vận tải quy định về kiểm tra chất lượng an toàn kỹ thuật và bảo vệ môi trường xe mô tô, xe gắn máy nhập khẩu và động

cơ nhập khẩu sử dụng để sản xuất, lắp ráp xe mô tô, xe gắn máy; Thông tư số 45/2012/TT-BGTVT ngày 23/10/2012 của Bộ trưởng Bộ Giao thông vận tải quy định về kiểm tra chất lượng an toàn kỹ thuật và bảo vệ môi trường trong sản xuất, lắp ráp xe mô tô, xe gắn máy.

3.2 Tài liệu kỹ thuật và mẫu thử

Cơ sở sản xuất, lắp ráp, nhập khẩu động cơ điện phải cung cấp cho cơ sở thử nghiệm tài liệu kỹ thuật và mẫu thử theo yêu cầu nêu tại mục 3.2.1 và 3.2.2.

3.2.1 Yêu cầu về tài liệu kỹ thuật

Tài liệu kỹ thuật của động cơ điện theo mẫu quy định tại Phụ lục của Quy chuẩn này.

3.2.2 Yêu cầu về mẫu thử

3.2.2.1 Đối với động cơ điện nhập khẩu

Số lượng mẫu thử: đối với từng lô hàng được quy định tại Bảng 2. Mỗi mẫu thử phải kèm theo các cụm chi tiết để động cơ điện hoạt động bình thường.

Phương thức lấy mẫu: lấy ngẫu nhiên trong một lô hàng nhập khẩu.

Bảng 2. Số lượng mẫu thử đối với từng lô hàng

STT	Số lượng động cơ điện trong một lô hàng (đơn vị : chiếc)	Số lượng mẫu thử (đơn vị : chiếc)
1	Đến 100	02
2	Từ 101 đến 500	04
3	Trên 500	06

3.2.2.2 Đối với động cơ điện sản xuất lắp ráp trong nước

Số lượng mẫu thử: 02 mẫu kèm theo các cụm chi tiết cho mỗi kiểu loại động cơ điện để động cơ điện hoạt động bình thường.

Phương thức lấy mẫu:

Đối với mẫu kiểm tra chứng nhận kiểu loại: mẫu điển hình của kiểu loại động cơ điện đăng ký.

Đối với quá trình sản xuất hàng loạt: lấy ngẫu nhiên trong số các sản phẩm cùng kiểu loại.

3.3 Báo cáo thử nghiệm

Cơ sở thử nghiệm phải lập báo cáo kết quả thử nghiệm có các nội dung quy định trong Quy chuẩn này tương ứng với từng kiểu loại động cơ điện.

3.4 Áp dụng quy định

Trong trường hợp các văn bản, tài liệu được viện dẫn trong Quy chuẩn này có sự thay đổi, bổ sung hoặc thay thế thì thực hiện theo quy định trong văn bản mới.

4. TỔ CHỨC THỰC HIỆN

4.1 Trách nhiệm của Cục đăng kiểm Việt Nam

Cục Đăng kiểm Việt Nam chịu trách nhiệm tổ chức thực hiện Quy chuẩn này trong kiểm tra chất lượng an toàn kỹ thuật đối với động cơ điện sản xuất, lắp ráp và nhập khẩu.

PHỤ LỤC
BẢN ĐĂNG KÝ THÔNG SỐ KỸ THUẬT ĐỘNG CƠ SỬ DỤNG CHO XE MÔ TÔ VÀ
XE GẮN MÁY ĐIỆN

1. Tên và địa chỉ của cơ sở sản xuất/nhập khẩu:
2. Nhãn hiệu:
3. Số loại:
4. Số động cơ:
5. Ký hiệu thiết kế/sản phẩm:
6. Nhóm xe sử dụng động cơ: xe mô tô ; xe gắn máy
7. Loại động cơ điện:
8. Tốc độ quay danh định (r/min):
9. Điện áp danh định (V):
10. Công suất lớn nhất (W):
11. Mô men xoắn danh định (Nm):
12. Hiệu suất của động cơ điện (%)
- 12.1. Hiệu suất tại 50% giá trị mô men xoắn định mức (%):
- 12.2. Hiệu suất tại 160% giá trị mô men xoắn định mức (%):
13. Thuyết minh phương pháp và vị trí đóng số động cơ:
14. Bộ điều khiển điện của động cơ
- 14.1. Nhãn hiệu:
- 14.2. Số loại:
15. Khối lượng động cơ điện (kg):
16. Ảnh chụp kiểu dáng

Dán ảnh chụp kiểu dáng động cơ điện vào đây và đóng dấu giáp lai
Yêu cầu: Ảnh màu cỡ 10 x 15 cm, chụp ngang động cơ điện bên phải,
phông nền sạch sẽ, đồng màu.

Chúng tôi cam kết bản đăng ký này phù hợp với kiểu loại động cơ đã đăng ký thử nghiệm và chịu trách nhiệm hoàn toàn về các vấn đề phát sinh do khai sai hoặc khai không đủ nội dung trong bản đăng ký này.

Người đứng đầu Cơ sở sản xuất, nhập khẩu

(Ký tên, đóng dấu)